

LEADERATORIUM

PORTAL INFORMACYJNY DLA LOKALNYCH SPOŁECZNOŚCI

LEADERnewsletter nr 4/2015

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Krakowie

Listopad 2015

Szanowni Państwo,

Zapraszamy do zapoznania się z czwartym w tym roku numerem kwartalnika LEADERnewsletter adresowanego do doradców rolnych oraz przedstawicieli lokalnych grup działania.

Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Krakowie od 2004 roku aktywnie uczestniczy w procesie wdrażania podejścia Leader w rozwoju obszarów wiejskich.

Wspieramy lokalne grupy działania poprzez organizowanie różnego rodzaju szkoleń, konferencji i seminariów, a także opracowania informacyjne i poradnikowe. Spotykamy się z doradcami z jednostek doradztwa rolniczego w celu przybliżenia zasad podejścia Leader. Od kilku lat staramy się przybliżyć do siebie oba środowiska w celu lepszego wdrażania podejście LEADER/RLKS.

Nawiązując do wcześniejszych doświadczeń, postanowiliśmy kontynuować w 2015 roku publikowanie Newslettera. Zapraszamy do włączenia się do prac redakcyjnych. Mamy nadzieję, że skorzystacie Państwo z możliwości informowania innych uczestników podejścia Leader o tym co robicie, jakie macie sukcesy, z czym się borykacie, że włączycie się za pośrednictwem tej publikacji w proces doskonalenia podejścia LEADER w Polsce.

Jarosław Bomba
Dyrektor CDR O/Kraków

LEADER („Liaison Entre Actions de Développement de l’Economie Rurale” oznacza „Powiązania pomiędzy działaniami na rzecz obszarów wiejskich”) to metoda rozwoju lokalnego, która pozwala podmiotom rozwijać dany obszar z wykorzystaniem jego potencjału.

W tym wydaniu

- ◆ Informacje z obszaru LGD
- ◆ Aktualności LEADER
- ◆ Co nowego w CDR
- ◆ Artykuły o LGD

LGD info

ciekawe artykuły

oferta

w skrócie

to już było

felietony

zapowiedzi

www

inne

LEADERATORIUM

PORTAL INFORMACYJNY DLA LOKALNYCH SPOŁECZNOŚCI

Lokalne grupy działania realizując swoje zadania służące realizacji lokalnych strategii rozwoju przyczyniają się do szeroko rozumianego rozwoju obszarów wiejskich. Jako stowarzyszenia działające na rzecz aktywizacji społeczności wiejskich, doradztwem i fachowością swoich działań promocyjnych i aktywizujących wspierają nie tylko zachowanie dziedzictwa kulturowego, ale też służą wsparciem finansowym w zakresie rozwoju całego obszaru na jakim działają.

Projekty współpracy ze względu na swój charakter są dobrymi przykładami współpracy, nie tylko na poziomie samych LGD, ale i w szerokim aspekcie obszaru, dziedzin i sektorów. Są to działania z reguły wykraczające poza obszar funkcjonowania lokalnych grup działania a także służące promocji samych organizacji. Wydanie książki z przykładami projektów współpracy przyczyni się do lepszej rozpoznawalności LGD na obszarze, pokaże dobre praktyki oraz uwieczni konkretne projekty realizowane przez lokalne grupy działania.

Współpraca w podejściu LEADER jest główną cechą charakteryzującą funkcjonowanie lokalnych grup działania. Jest to również działanie w ramach PROW 2014-2020, jakie LGD w całej Polsce będą realizowały w od 2016 roku. Działanie dotyczące projektów współpracy pobudza LGD do większej aktywności w tworzenie partnerstw regionalnych, międzyregionalnych i międzynarodowych. Dzięki projektom współpracy, jakie były realizowane w minionym okresie programowania na lata 2007-2013 powstało wiele wspólnych inicjatyw, które przyczyniły się wzmocnienia aktywności lokalnych mieszkańców, powstania wartości dodanej w postaci wymiany doświadczeń i wielopłaszczyznowej współpracy niezbędnej do wdrożenia innowacyjnych rozwiązań. Takie działania przyczyniły się do powstania wymiernych efektów i rezultatów.

Znaczenie współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej dla podmiotów z obszarów wiejskich systematycznie wzrasta. Doświadczenia zgromadzone podczas trwania LEADER II (1994-1999), LEADER+ (2000-2006) oraz oś 4. LEADER (2007-2013) wskazują na to, że współpraca jest efektywnym mechanizmem wspierającym obszary wiejskie we wspólnym znajdowaniu nowych rozwiązań dla podzielanych problemów.

Współpraca międzynarodowa jest czymś więcej niż tylko tworzeniem sieci kontaktów. Zachęca i wspiera lokalne grupy działania w podejmowaniu wspólnych inicjatyw z innymi grupami LEADER (lub grupami stosującymi podobne podejście) w innym regionie, państwie członkowskim czy nawet kraju trzecim. Głównym celem współpracy międzynarodowej jest pomoc podmiotom z obszarów wiejskich w podnoszeniu potencjału ich regionów.

W nowym okresie programowania lokalne grupy działania wybrane do wdrażania lokalnych strategii rozwoju będą realizować projekty w ramach poddziałania „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Pomoc będzie przyznawana na operacje polegające na przygotowaniu lub realizacji przedsięwzięć w obrębie współpracy w zakresie:

- wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych;
- rozwoju rynków zbytu produktów i usług lokalnych, z wyłączeniem operacji polegających na budowie lub modernizacji targowisk;
- zachowania dziedzictwa lokalnego;
- budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej lub kulturalnej;
- promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych oraz lokalnej przedsiębiorczości;
- stworzenia warunków do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze objętym LSR.

LEADERATORIUM

PORTAL INFORMACYJNY DLA LOKALNYCH SPOŁECZNOŚCI

Aby zapewnić osiągnięcie i zachowanie celów działania, opisanych w PROW na lata 2014–2020, projekt rozporządzenia Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 szczegółowo reguluje kryteria dostępu o charakterze przedmiotowym, określając między innymi kwestie zgodności z LSR celów projektu współpracy.

LGD realizując projekty współpracy uczą się działać wspólnie, ale też przyczyniają się do dzielenia dobrymi praktykami z innymi aktorami działającymi na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Wydawnictwo z przykładami projektów współpracy przyczyni się do lepszej rozpoznawalności LGD, pokaże dobre praktyki oraz uwieczni konkretne projekty realizowane przez lokalne grupy działania. W okresie programowania 2014-2020 lokalne grupy działania, które zamieszczą opisy projektów współpracy w lokalnych grupach działania będą lepiej punktowane przy wyborze LGD do realizacji LSR.

Działanie w PROW 2014-2020 nazwane jest jako: **„Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność)”**

Działanie LEADER realizuje cel szczegółowy 6B „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” w ramach priorytetu 6 „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich” poprzez wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (LSR). LSR to oddolnie tworzony w partnerstwie trzech sektorów dokument strategiczny dotyczący danego, spójnego obszaru. Ukierunkowanie wsparcia będzie zależało od diagnozy obszaru, lokalnych potrzeb i priorytetów, wskazanych przez ww. partnerstwo.

Spółeczności lokalne są w najwyższym stopniu zainteresowane zrównoważonym rozwojem i przeciwdziałaniem pogorszeniu stanu środowiska, którego jakość w sposób bardzo istotny wpływa na warunki życia i potencjał rozwoju danego obszaru. Jednocześnie, poprzez podejście oddolne, możliwe jest zidentyfikowanie nowych, innowacyjnych kierunków rozwoju.

Pozostawienie szerokiej możliwości co do sposobu ukształtowania LSR pozwala na ich dostosowanie do warunków lokalnych, a jednocześnie sprzyja innowacyjnemu podejściu do problematyki rozwoju lokalnego. Beneficjenci mogą realizować operacje niezdefiniowane odgórnie, lecz wykorzystujące pomysły ściśle powiązane ze specyfiką danego obszaru.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu będzie realizowane m.in. poprzez obowiązkowe wskazanie w LSR grup defaworyzowanych, które uzyskają wsparcie w ramach LSR wraz z opisem stosowanego podejścia. Mając na uwadze konieczność ukierunkowania LSR na tworzenie miejsc pracy określanie grup defaworyzowanych powinno odbywać się w kontekście dostępu do rynku pracy.

LSR muszą brać pod uwagę nie tylko kwestie związane z wykluczeniem społecznym czy ubóstwem, ale także środowiskowo- klimatyczne.

Do realizacji celów przekrojowych w zakresie ochrony środowiska i klimatu przyczynią się inwestycje w rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej, zachowanie dziedzictwa lokalnego wpisują się także w Priorytetowe Ramy Działań (PAF), gdzie zaplanowano inwestycje na obszarach NATURA 2000 związane z ekoturystyką i zielonymi miejscami pracy (centra edukacyjne, obsługi ruchu turystycznego, punkty widokowe, tablice informacyjne a także rozwój przedsiębiorczości powiązanej z siecią NATURA 2000). W ramach działalności szkoleniowej będą mogły być realizowane operacje z zakresu podnoszenia świadomości czy promowania postaw prośrodowiskowych i proklimatycznych a także promujących innowacyjne rozwiązania.

Operacje realizowane w ramach LSR powinny wykorzystywać lokalne zasoby: surowce, miejscową infrastrukturę, lokalizację (położenia geograficzne), dziedzictwo, potencjał mieszkańców, itp. oraz powinny być w stosunku do siebie komplementarne i w sposób bezpośredni przyczyniać się do realizacji celów określonych w LSR.

W ramach LEADER wspierane będą operacje z zakresu małego przetwórstwa oraz tworzenie sieci w zakresie utworzenia krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych oraz działań promocyjnych i marketingowych. Ponadto w ramach podejścia LEADER realizowane będą operacje w zakresie szeroko pojętej przedsiębiorczości oraz wspierane będą działania mające na celu wyposażenie w niezbędną wiedzę lub umiejętności oraz kwalifikacje m.in. osób planujących rozpoczęcie działalności dodatkowej do działalności rolniczej oraz osób odchodzących z rolnictwa. Celem będzie aktywizowanie bezrobotnych, grup defaworyzowanych, współpraca LGD z przedsiębiorcami w celu identyfikowania potencjalnych możliwości zatrudnienia dla osób z obszaru LSR, sieciowanie podmiotów zaangażowanych w pracę z grupami defaworyzowanymi i bezrobotnymi takich jak: ośrodki opieki społecznej, powiatowe urzędy pracy, ośrodki doradztwa rolniczego.

W ramach LEADER wspierane będą też operacje z zakresu wykorzystania technologii informacyjnych w rozwoju pozarolniczych miejsc pracy czy udostępniania zasobów kulturowych, przyrodniczych i turystycznych obszarów wiejskich.

W ramach działania LEADER realizowane będą cztery poddziałania:

- 19.1 - Wsparcie przygotowawcze
- 19.2 PODDZIAŁANIE: Wsparcie na wdrażania operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
- 19.3 PODDZIAŁANIE: Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z LGD
- 19.4 PODDZIAŁANIE: Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji

Zgodnie z PROW 2014-2020 przewiduje się, że całkowite wydatki publiczne na poszczególne poddziałania będą równe:

- 8 500 000 EUR – wsparcie przygotowawcze;
- 594 299 913 EUR – wsparcie na wdrażanie operacji w ramach LSR;
- 15 000 000 EUR – przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z LGD;
- 117 200 000 EUR – wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji.

Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z LGD

Zasady wdrażania poddziałania reguluje *Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 października 2015 w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.*

Pomoc będzie przyznawana na operacje polegające na przygotowaniu lub realizacji przedsięwzięć w zakresie współpracy na:

- wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych;
- rozwoju rynków zbytu produktów i usług lokalnych, z wyłączeniem operacji polegających na budowie lub modernizacji targowisk;
- zachowania dziedzictwa lokalnego;
- budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej;
- promowania obszaru objętego strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w tym produktów lub usług lokalnych oraz lokalnej przedsiębiorczości;
- stworzenia warunków do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze objętym LSR.

Pomoc będzie przyznawana na operację polegającą na przygotowaniu przedsięwzięcia, jeżeli:

- koszty kwalifikowalne operacji nie są współfinansowane z innych środków publicznych;
- realizacja operacji nie jest możliwa bez udziału środków publicznych;
- przygotowany projekt współpracy:
 - jest zgodny ze wszystkimi LSR realizowanymi przez lokalne grupy działania, uczestniczące w realizacji operacji,
 - przyczyni się do osiągnięcia co najmniej jednego celu szczegółowego określonego w LSR każdej LGD uczestniczącej w realizacji operacji oraz przypisanych do tego celu wskaźników.

Pomoc na operację polegającą na przygotowaniu projektu współpracy będzie przyznawana, jeżeli operacja będzie realizowana **bez podziału na etapy** a złożenie wniosku o płatność końcową wypłacaną po zrealizowaniu całej operacji nastąpi w terminie nie dłuższym niż **12 miesięcy** od dnia zawarcia umowy, lecz nie później niż do dnia **31 grudnia 2021 r.**

Pomoc będzie przyznawana na operację polegającą na realizacji projektu współpracy, jeżeli:
projekt ten:

- nie będzie współfinansowany z innych środków publicznych w zakresie, w jakim będzie realizowany przez LGD,
- jest zgodny ze wszystkimi LSR realizowanymi przez lokalne grupy działania, uczestniczące w realizacji operacji,
- realizacja projektu współpracy nie jest możliwa bez udziału środków publicznych.
- inwestycje w ramach operacji będą realizowane na nieruchomości będącej własnością lub współwłasnością LGD ubiegającej się o przyznanie pomocy lub ta LGD posiada udokumentowane prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy co najmniej przez okres realizacji operacji oraz co najmniej przez okres podlegania zobowiązaniom do zapewnienia trwałości operacji;

Pomoc na operację polegającą na realizacji projektu współpracy będzie przyznawana, jeżeli operacja będzie realizowana **w nie więcej niż 4 etapach** a złożenie wniosku o płatność końcową wypłacaną po zrealizowaniu całej operacji nastąpi w terminie nie dłuższym niż **30 miesięcy** od dnia zawarcia umowy, lecz nie później niż do dnia **31 grudnia 2022 r.**

W przypadku projektu współpracy między terytorialnej, pomoc jest przyznawana, jeżeli dodatkowo całkowite planowane koszty kwalifikowalne wynoszą co najmniej 50 tys. złotych.

W przypadku operacji polegającej **na przygotowaniu połączonym z realizacją projektu współpracy** pomoc będzie przyznawana, jeżeli operacja będzie realizowana **w nie więcej niż 5 etapach** a złożenie wniosku o płatność końcową wypłacaną po zrealizowaniu całej operacji nastąpi w terminie **36 miesięcy** od dnia zawarcia umowy, lecz nie później niż do dnia **31 grudnia 2022 r.**

Pomoc na operację polegającą na **realizacji projektu współpracy** będzie przyznawana, jeżeli ponadto operacja uzyska co najmniej **21 punktów** w ramach oceny według następujących kryteriów wyboru:

- cele projektu współpracy są zgodne z więcej niż jednym celem szczegółowym LSR wszystkich LGD uczestniczących w realizacji tego projektu współpracy, za które przyznaje się **4 pkt.**;
- projekt współpracy ma innowacyjny charakter rozumiany jako wdrożenie nowego na danym obszarze lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych lub społecznych, za które przyznaje się **6 pkt.**;
- projekt współpracy zakłada, że w wyniku jego realizacji zostanie utworzone przynajmniej jedno miejsce pracy, za które przyznaje się **6 pkt.**;
- udokumentowane doświadczenie LGD uczestniczących w realizacji projektu współpracy w realizacji co najmniej:
 - trzech projektów o zakresie podobnym do zakresu tego projektu współpracy, za które przyznaje się **4 pkt.**,
 - jednego, lecz nie więcej niż dwóch projektów o zakresie podobnym do zakresu tego projektu współpracy, za które przyznaje się **2 pkt.**;
- budżet projektu współpracy zakłada proporcjonalny i racjonalny podział wydatków między LGD uczestniczącymi w realizacji projektu współpracy oraz pozostałymi partnerami, za które przyznaje się **3 pkt.**;
- w realizację projektu współpracy zaangażowany jest co najmniej jeden partner zagraniczny, za które przyznaje się **8 pkt.**;
- projekt współpracy jest projektem:
 - zintegrowanym, w którym co najmniej jedno zadanie realizowane przez każdego z partnerów jest odmienne w swym zakresie od zadań realizowanych przez pozostałych partnerów, za które przyznaje się **4 pkt.**,
 - symetrycznym, w którym takie same lub podobne w swym zakresie zadania są realizowane przez partnerów, za które przyznaje się **2 pkt.**

LEADERATORIUM

PORTAL INFORMACYJNY DLA LOKALNYCH SPOŁECZNOŚCI

Pomoc będzie przyznawana w formie refundacji kosztów kwalifikowalnych, do których zalicza się koszty:

w przypadku operacji polegającej na przygotowaniu projektu współpracy:

- najmu sprzętu lub pomieszczeń,
- zakupu usług;

w przypadku operacji polegającej na realizacji projektu współpracy:

- ogólne,
- zakupu robót budowlanych lub usług,
- zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub znaków towarowych,
- najmu lub dzierżawy maszyn, wyposażenia lub nieruchomości,
- zakupu nowych maszyn lub wyposażenia, a w przypadku operacji w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego – również używanych maszyn lub wyposażenia, stanowiących eksponaty,
- zakupu rzeczy innych niż wymienione w lit. e, w tym materiałów,
- wynagrodzenia i innych świadczeń, o których mowa w Kodeksie pracy, związanych z pracą osób koordynujących realizację projektu współpracy, a także inne koszty ponoszone przez LGD uczestniczące w realizacji operacji na podstawie odrębnych przepisów w związku z zatrudnieniem tych osób – które są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne.

Do kosztów kwalifikowalnych **nie zalicza się kosztów zakupu środków transportu**, chyba że stanowią eksponaty.

Wnioski o przyznanie pomocy na operacje polegające na:

przygotowaniu projektu współpracy można składać w terminie do dnia **31 marca 2021 r.;**

realizacji albo przygotowaniu połączonym z realizacją projektu współpracy można składać w terminie do dnia **31 grudnia 2021 r.**

Wniosek o przyznanie pomocy składane będą w formie pisemnej w urzędzie marszałkowskim albo samorządowej jednostce samorządu województwa, na którego obszarze znajduje się siedziba LGD umocowanej do działania w imieniu pozostałych LGD uczestniczących w realizacji operacji.

LEADERATORIUM

PORTAL INFORMACYJNY DLA LOKALNYCH SPOŁECZNOŚCI

Zapraszamy do współpracy!

Kwartalnik LEADERNewsletter przeznaczony jest dla osób zainteresowanych tematyką podejście Leader, głównie dla doradców rolnych współpracujących z lokalnymi grupami działania oraz dla LGD z całej Polski. Tematyka biuletynu obejmuje m.in.:

- Informacje o działalności LGD,
- Zagadnienia branżowe, związane głównie z problematyką rozwoju obszarów wiejskich skupianej wokół podejścia Leader,
- Zaproszenia na szkolenia i konferencje,
- Promocję obszarów LGD,
- Działalność Centrum Doradztwa Rolniczego,
- Oraz inne ważne wydarzenia.

Autorami tekstów są pracownicy LGD i CDR.

Jeśli jesteście Państwo zainteresowani współpracą z nami i chcielibyście się podzielić Waszymi sukcesami i dokonaniem, chętnie udostępniemy naszą platformę i zamieścimy Wasz artykuł w 2015 roku.

Kontakt z nami

**Centrum
Doradztwa
Rolniczego Oddział
w Krakowie**

**Zespół redagujący
Leaderatorium:**

Adres: ul. Meiselsa 1,
31-063 Kraków
Telefon: 12 424 05 00
/sekretariat/

Pozostałe telefony:

12 424 05 21
/Karolina Boba/

12 424 05 02, 18
/problemy
techniczne/

Fax: 12 424 05 05

E-mail:
leader@cdr.gov.pl

CDR szkoli, doradza, inspiruje

LGD info

ciekawe artykuły

oferta

w skrócie

to już było

felietony

zapowiedzi

www

inne